

Väliaikaisen valmistelutoimielimen VATEn nimeäminen hyvinvointialueen käynnistämiseksi

HAL 17.05.2021 § 135
116/00.01.02/2021

Valmistelija

Soiten toimitusjohtaja ja vs hallintolakimies

Hyvinvointialueen toiminnan käynnistämiseksi tarvitaan väliaikainen hallinto huolehtimaan niistä välttämättömistä ehdotetun voimaannpanolain mukaisista toimenpiteistä, jotka on tehtävä lainsäädännön voimaantulon jälkeen ennen aluevaltuuston toimikauden alkua. Lakiehdotuksen (HE 241/2020) mukaisesti väliaikaisen toimielimen toimikausi olisi lainsäädännön voimaantulon 1.7.2021 jälkeen ennen aluevaltuuston toimikauden alkua 1.3.2022 saakka. On mahdollista, että lainsäädännön voimaantulon ja hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymisen aikataulussa tulee muutoksia, mutta muutos ei poista väliaikaisen toimielimen perustamisen tarvetta.

Väliaikainen valmistelutoimielin (myöhemmin VATE) on uuden hyvinvointialueen toimielin. Se on siten kokonaan uusi organisaatio. Väliaikainen valmistelutoimielin vastaa hyvinvointialueen käynnistämisen valmistelutyön organisoimisesta ja johtamisesta. Valmistelutoimielimen yksityiskohtaiset tehtävät on lueteltu ehdotetun voimaannpanolain 10 §:ssä. VATE toimii siihen saakka, kunnes aluevaltuusto on valittu ja aluevaltuuston asettama aluehallitus on aloittanut toimintansa.

Valmistelutoimielimen tehtävänä on yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joista tehtäviä ja niitä hoitavaa henkilöstöä siirtyy sote-maakunnalle:

1. selvittää sote-maakunnalle siirtyvä henkilöstö ja valmistella sote-maakuntavaltuustolle ehdotukset henkilöstön siirtosuunnitelmaksi ja sopimuksiksi;
2. osallistua sote-maakunnalle siirtyvän irtaimen ja kiinteän omaisuuden selvittämiseen;
3. osallistua sote-maakunnalle siirtyvien sopimusten ja näitä koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien selvittämiseen;
4. osallistua sote-maakunnalle siirtyvien hallinto- ja palvelutehtävien hoitamista tukevien tieto- ja viestintätekniisten järjestelmien ja ratkaisujen selvittämiseen;
5. valmistella sote-maakunnan toiminnan ja hallinnon järjestämistä sekä tilintarkastajan valintaa;
6. päättää sote-maakunnan vuosien 2021 ja 2022 talousarviosta;
7. osallistuu ensimmäisten maakuntavaalien järjestämiseen;
8. valmistella muut sote-maakuntien toiminnan ja hallinnon käynnistämiseen välittömästi liittyvät asiat.

Valmistelutoimielimen toimivalta on rajoitettu siten, että se voi:

- ottaa henkilöitä vain määräaikaiseen virka- tai työsuhteeseen sote-maakuntaan siten, että määräaika päättyy viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2023;
- tehdä sote-maakuntaa sitovia sopimuksia vain määräaikaisesti voimassa oleviksi siten, että määräaika päättyy viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2023.

VATEn asettamisesta päättävät viranomaiset voivat halutessaan asettaa seurantaryhmän seuraamaan uudistuksen toimeenpanoa. Seurantaryhmä asetettaisiin hyvinvointialueella edustettuna olevien poliittisten puolueiden ja ryhmien edustajista. Seurantaryhmä ei osallistu valmistelutoimielimen tehtävien valmisteluun tai päätöksentekoon.

Hyvinvointialueen kunnat sekä perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueet, sairaanhoitopiirit, erityishuoltopiirit ja alueen pelastustoimi sopivat väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta ja asettamisesta. Alueellamme tämä edellyttää päätöksiä Keski-Pohjanmaan maakunnan kunnissa, Soitessa sekä Pelastustoimessa. Nimeäminen edellyttää yhtäpitävät päätökset organisaatioilta. Kunkin organisaation hallintosääntö määrittelee päättävän toimielimen.

Lisäksi toimijat sopivat viranomaisesta, joka asettaa lainsäädännön voimaantulon jälkeen väliaikaisen valmistelutoimielimen. Tämä viranomainen vastaa myös toimielimen hallinnollisesta tuesta. Hallinnollista tukea antava viranomainen vastaa lisäksi valmistelutoimielimen talous- ja henkilöstöhallinnon palvelutehtävistä.

VATEn nimeämisessä tulee noudattaa tasa-arvolainsäädäntöä. VATEen valitaan varsinaiset ja näiden varajäsenet sekä nimetään puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja.

VATEn jäsenet on valittava hyvinvointialueen kuntien sekä perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueiden, sairaanhoitopiirien, erityishuoltopiirien ja alueen pelastustoimen viranhaltijoista, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta. Jäsenet pysyvät virkasuhteessa nykyisiin työnantajaorganisaatioihinsa, jotka vastaavat jäsenten työnantajavelvoitteista. Jäsenet vapautetaan varsinaisista tehtävistään siten, että he toimivat valmistelutoimielimessä osa-aikaisesti tai kokoaikaisesti. Jos toimielimen jäsenet työskentelevät osa-aikaisesti molemmissa organisaatioissa, on työpanoksen määrästä sovittava nykyisen työnantajan ja VATEn kesken. VATE voi tarvittaessa palkata henkilöitä avustamaan toimielintä sen tehtävien hoitamisessa. Nämä henkilöt palkataan hyvinvointialueelle virka- tai työsuhteeseen ja heidän työnantajavelvoitteistaan vastaa valmistelutoimielin toimikautensa ajan.

Jos lakien voimaantulosta on kulunut kaksi (2) kuukautta, eikä hyvinvointialueella ole asetettu väliaikaista valmistelutoimielintä, asettaa valtioneuvosto hyvinvointialueelle väliaikaisen

valmistelutoimielimen. Tällöin hyvinvointialueen väestömäärältään suurin sairaanhoitopiiri vastaa valmistelutoimielimen hallinnollisesta tuesta. Uudenmaan hyvinvointialueilla tuesta vastaa kunkin hyvinvointialueen suurin kunta. Mikäli asia jää valtioneuvoston ratkaistavaksi, nimeää se toimielimeen 11 jäsentä.

Valtiovarainministeriö myöntää hyvinvointialueille valtionavustusta niiden toiminnan ja hallinnon käynnistämisen kustannuksiin vuosina 2021 ja 2022. Rahoitukseen ei sisälly omavastuuosuutta. Rahoitusta koskeva asetus on valmisteluvaiheessa. Lähtökohta on, että rahoitus jaetaan alueille perusosuuden lisäksi suhteutettuna asukasmäärään sekä hyvinvointialueeseen liittyvien organisaatioiden lukumäärään (tilanne 5.5.2021).

Sote-uudistuksesta ja hyvinvointialueiden toiminnan käynnistämisestä järjestettiin alueen kuntakokous 4.5.2021, johon oli kutsuttuna Soiten, pelastustoimen ja Keski-Pohjanmaan kuntien edustajien lisäksi Keski-Pohjanmaan Liiton edustus. Kokouksessa linjattiin, että:

1. tavoitteena on käynnistää väliaikaisen toimielimen toimikausi 1.9.2021 alkaen;
2. nimeämispäätöksen tekee Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soiten hallitus;
3. hyvinvointialueen valmistelua seuraamaan nimetään poliittinen seurantaryhmä, jonka kokoonpanosta sovitaan vaalien jälkeen poliittisissa neuvotteluissa muiden toimielinvalintojen yhteydessä ja
4. kokouksessa esitetty toimielimen kokoonpano voidaan hyväksyä.
5. alueen kuntajohtajille raportoidaan valmistelun etenemisestä Soiten omistajaohjauksen neuvottelukunnan kautta.

Aikataulutavoite on, että alueen organisaatioiden yhtäpitävät päätökset saadaan kesäkuun loppuun mennessä, jonka jälkeen Soiten hallitus voi tehdä nimeämispäätöksen elokuun 2021 kokouksessa edellyttäen, että lainsäädäntö on tullut voimaan. Nimeämispäätöksen yhteydessä väliaikaiselle valmistelutoimielimelle nimetään puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja.

- Toimitusjohtajan esitys
- Soiten hallitus päättää osaltaan hyväksyä menettelyn, että
- A. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen väliaikaisen toimielimen toimikausi alkaa 1.9.2021, mikäli sote-uudistusta koskeva lainsäädäntö on tullut tältä osin voimaan;
- B. väliaikaisen valmistelutoimielimen nimeämispäätöksen tekee Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soiten hallitus;
- C. väliaikaiseen toimielimeen nimetään seuraavat jäsenet, heille henkilökohtaiset varajäsenet sekä puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja:

Sairaanhoitopiiri & sosiaali- ja perusterveydenhuolto:

1. Minna Korkiakoski-Västi (pj) Soiten toimitusjohtaja	1. Vilma Kiilunen Hallintolakimies
2. Eija Kellokoski-Kari Muutosjohtaja	2. Anne Harjunpää Hankintajohtaja
3. Pasi Hämäläinen Talousjohtaja	3. Tiina Högnabba Talouspäällikkö
4. Eija-Liisa Heikkilä Henkilöstöjohtaja	4. Andreas Blanco Sequeiros Toimialuejohtaja
5. Mika Kivelä Tietohallintojohtaja	5. Jukka Kangasvieri Pelastuspäällikkö

Kehitysvammahuollon erityishuoltoapiiri:

6. Tanja Witick Toimialuejohtaja	6. Sari Valkama Palvelualuejohtaja

Pelastustoimi:

7. Jaakko Pukkinen (varapj) Pelastusjohtaja	7. Jouni Leppälä Pelastuspäällikkö

D. Hyvinvointialueen valmistelua seuraamaan nimetään poliittinen seurantaryhmä, jonka kokoonpanosta sovitaan vaalien jälkeen poliittisissa neuvotteluissa muiden toimielinvalintojen yhteydessä.

Päätös

Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Merk. kunnan edustajat Timo Pärkkä ja Kai-Eerik Känsälä poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana.